

ingediend op **316** (2014-2015) – Nr. 2
24 juni 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door Jos Lantmeeters

over het ontwerp van decreet

houdende instemming met het
samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014
tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest,
het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse
Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap,
de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van
Brussel-Hoofdstad en de Franse
Gemeenschapscommissie betreffende
de nadere regels voor de werking van het
Interfederaal Instituut voor de Statistiek,
van de raad van bestuur en de wetenschappelijke
comités van het instituut
voor de Nationale Rekeningen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Hofkens.

Vaste leden:

de heren Matthias Diependaele, Jan Hofkens, Jos Lantmeeters, de dames Lieve Maes, Grete Remen, de heer Paul Van Miert;

de heer Jenne De Potter, mevrouw Katrien Schryvers, de heren Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;

de heren Willem-Frederik Schiltz, Bart Somers;

de heren Jan Bertels, John Crombez;

de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

de heer Piet De Bruyn, mevrouw Annick De Ridder, de heren Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;

de heren Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, mevrouw Katrien Partyka;

de heren Rik Daems, Marino Keulen;

de dames Michèle Hostekint, Güler Turan;

de heer Wouter Vanbesien.

Toegevoegde leden:

mevrouw Barbara Bonte.

Documenten in het dossier:

316 (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Toelichting door de minister-president	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	6

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak dit ontwerp van decreet op haar vergadering van 11 juni 2015.

1. Toelichting door de minister-president

Minister-president *Geert Bourgeois* legt uit dat het Instituut voor de Statistiek met de zesde staatshervorming een gedeelde of interfederale bevoegdheid geworden is. Daarover is er nu een samenwerkingsakkoord gesloten dat parlementaire instemming behoeft. De afspraak is dat alle parlementen dat doen voor 1 januari 2016. Het akkoord regelt de interfederalisering van het Instituut voor de Statistiek en past de werking van het Instituut voor Nationale Rekeningen aan zodat de deelstaten ook daarin gelijke partners worden van de federale overheid.

Het samenwerkingsakkoord strekt ertoe een structuur en instrumenten in het leven te roepen die bijdragen tot de productie en verspreiding van kwaliteitsvolle openbare statistieken, die optimaal tegemoet komen aan de informatiebehoeften van de diverse overheden, internationale opdrachten en verplichtingen, onder andere van Eurostat. Bij dit alles wordt uiteraard de privacy van de persoonsgegevens gerespecteerd.

Het samenwerkingsakkoord voorziet in de oprichting van een Interfederaal Instituut voor Statistiek (IIS) met een sui-generisstatuut. De raad van bestuur zal uit zes leden bestaan, waarvan drie federale vertegenwoordigers van de Algemeen Directie Statistiek, de Nationale Bank van België en het Federaal Planbureau en daarnaast een vertegenwoordiger per gewest; de gemeenschappen sturen een waarnemer. Het secretariaat is beperkt, de kosten worden gedragen door de stemgerechtigde leden. De coördinatie zal gebeuren aan de hand van een statistisch programma. Elke entiteit, de federatie en de deelstaten, maakt dergelijk programma, wat samengesteld dan het Belgische of interfederale programma oplevert. Dat wordt jaarlijks bezorgd aan Eurostat om afgestemd te worden op het Europese programma. De adviserende opdracht geldt vooreerst de methodologie, met als referentiekader de praktijkcode van Eurostat. De regionale statistische autoriteiten mogen aanbevelingen doen voor hun territorium. Iedere statistische autoriteit, federatie, gewest en gemeenschap is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de eigen statistische opdrachten.

Het tweede onderdeel van de adviesfunctie is de voorbereiding van de standpuntbepaling van België als geheel op internationale statistiekfora zoals Eurostat. Daar zal het IIS vertegenwoordigd worden door twee personen, een van de federale overheid, namelijk de leidende ambtenaar van het Nationale Instituut voor de Statistiek en één vertegenwoordiger van de deelstaten, aangeduid volgens een rotatiesysteem en met garanties voor de taalpariteit. De deelstaten duiden ook elk een regionale statistische autoriteit aan. Die moet beantwoorden aan de criteria voortvloeiend uit de praktijkcode van Eurostat. De dienst moet bij of krachtens een decreet opgericht zijn en moet beantwoorden aan criteria van professionele, wetenschappelijke onafhankelijkheid. Op Vlaams niveau zal dat geregeld worden per decreet dat nog in voorbereiding is, maar dat pas door de Vlaamse Regering kan behandeld worden als het samenwerkingsakkoord door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. Het voorontwerp heeft wel al een gunstig advies gekregen van de Inspectie van Financiën. De studiedienst van de Vlaamse Regering, hier vertegenwoordigd door de leidende ambtenaar Josée Lemaître, speelt daarin een voortrekkersrol. Tot slot komt er ook een interministeriële conferentie Statistiek die de samenwerking zal bewaken. De minister-president is daarvoor aangewezen als minister bevoegd voor de coördinatie van de statistiek in Vlaanderen.

De deelname van de deelstaten aan het Instituut voor Nationale Rekeningen is het tweede aspect van het ontwerp. Het samenwerkingsakkoord verandert niets aan de opdracht van dat instituut: de productie van economische statistieken die tegemoet komen aan de verplichtingen opgelegd door het Europees stelsel van rekeningen en Eurostat. Omdat het nu een volwaardige partner wordt, zal de Vlaamse overheid toegang krijgen tot databanken en rapporten die op de raad van bestuur worden besproken. Het samenwerkingsakkoord wijzigt de samenstelling van de raad van bestuur: drie federale leden en één lid per gewest. De gewesten gaan ook volwaardig deelnemen aan de wetenschappelijke comités waarin onder andere de methodologische keuzes worden gemaakt. Op die manier zal de doorstroming Europees, federaal en Vlaams beter verlopen. De minister-president wil en zal dat ook aankaarten in zijn gesprekken op Europees vlak, zodat de Europese Commissie in haar publicaties meer rekening houdt met de constitutionele realiteit van België en ook de statistieken op deelstaatniveau aanvaardt. Heel vaak gaan ze immers over exclusieve deelstatelijke bevoegdheden. Het heeft geen enkele zin om Belgische statistieken of analyses te publiceren over bijvoorbeeld onderwijs. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) heeft dat al een tijd ingezien.

2. Bespreking

Jan Bertels heeft geen opmerkingen bij het ontwerp maar vraagt naar een antwoord op de opmerking van de Raad van State inzake de single audit, conform de praktijkcode van Eurostat, die volgens het lid voor interpretatie en toepassingsverschillen vatbaar is. Wordt dat dan geregeld in het ontwerp dat de minister-president aankondigt?

Rik Daems acht regionale statistische informatie nodig om richting te geven aan de eigen bevoegdheidsdomeinen, zeker voor fiscaal beleid dat de inkomsten genereert. Dat de OESO niet over de juiste statistische informatie beschikt, maakt dat ze geen analyse kan maken. Van de vier fiscale commissies zijn er drie met een Vlaamse voorzitter, waaruit het lid concludeert dat drie van de vier fiscale specialisten Vlamingen zijn. Nu is er te weinig nuttige informatie om hen een analyse te laten maken die richting kan geven aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement. Hij informeert of de Studiedienst van de Vlaamse Regering, die de Vlaamse statistische autoriteit wordt, voldoende capaciteit heeft om dat werk te doen. Zal het ontwerp dat de minister-president aankondigt, ervoor zorgen dat de dienst die taak naar behoren kan uitvoeren?

Matthias Diependaele acht het belangrijk dat Vlaanderen zowel intern als extern, zowel nationaal als internationaal over eigen gegevens beschikt. Zijn fractie steunt het systeem dat daar nu voor opgezet wordt. Hij heeft er even aan gedacht om een amendement in te dienen om interfederaal te vervangen door confederaal, maar eigenlijk komt het op hetzelfde neer. N-VA heeft er altijd voor gepleit om verder te gaan en te kijken hoe Vlaanderen in het Federaal Planbureau nog meer in de pap te brokken kan hebben. Zou dat volgens de minister-president een volgende stap kunnen zijn?

Minister-president *Geert Bourgeois* beaamt dat in het aangekondigde ontwerp één Vlaamse statistische autoriteit wordt opgericht die de voortgang en de kwaliteit bewaakt. De internationale organisaties moeten inderdaad Vlaamse statistieken krijgen, maar moeten dan in hun rapportage ook voor gewestelijke en gemeenschapsbevoegdheden aparte analyses voor de deelstaten maken. Artikel 5 van het Europees Verdrag bepaalt dat de Europese Unie rekening moet houden met de constitutionele realiteit van de lidstaten. De minister-president gaat ervan uit dat de Vlaamse autoriteit voldoende capaciteit zal hebben. Elk beleidsdomein op zich zal de data verzamelen en doorspelen aan de autoriteit die ze eenvormig maakt en bundelt. Nu Vlaanderen deel zal uitmaken van het

Instituut voor Nationale Rekeningen zal het inspraak krijgen in de plannen en rapporten van het Federaal Planbureau.

3. Stemming

De artikelen en het gehele decreet worden zonder wijzigingen eenparig aangenomen met 8 stemmen.

Jan HOFKENS,
voorzitter

Jos LANTMEETERS,
verslaggever